

ŠO:

OCENJEVALEC..... DATUM..... POTREBEN ČAS.....

DOSTOPNI PODATKI

.....

SHEMA SPREJEMANJA ODLOČITEV
Stopnja 1: ZAČETEK

Identifikacija/Določitev ŠO

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
1. Ali organizem jasno predstavlja eno taksonomsko enoto in ga je mogoče ustrezno razločevati od drugih enot istega ranga? <p style="text-align: right;">če da Pojdite na 3 če ne Pojdite na 2</p>		
2. Poskušajte ponovno določiti taksonomsko enoto, tako da upoštevate merila pod točko 1. Je to mogoče? <p style="text-align: right;">če da Pojdite na 3 če ne Pojdite na 22</p>		

PRA območje

3. Natančno opredelite PRA območje. <p style="text-align: right;">Pojdite na 4</p>		
---	--	--

Prejšnje analize

4. Ali obstaja ustrezna PRA, ki je že bila izvršena? <p style="text-align: right;">če da Pojdite na 5 če ne Pojdite na 7</p>		
5. Ali prejšnja PRA še vedno v celoti velja ali pa velja le delno (je zastarela, uporabljena je bila v drugačnih okoliščinah, za podoben vendar drugačen ŠO)? <p style="text-align: right;">če velja v celoti KONEC če velja delno Pojdite na 6 če ne velja Pojdite na 7</p>		
6. Nadaljujte z oceno, vendar čim bolj primerjajte s prejšnjo oceno. <p style="text-align: right;">Pojdite na 7</p>		

STOPNJA 2: OCENA TVEGANJA ZARADI ŠO
Oddelek A: Razvrstitev ŠO (kakovostna merila karantenskega ŠO)

Geografska merila

7. Ali se ŠO pojavlja na PRA območju? <p style="text-align: right;">če da Pojdite na 8</p>		
---	--	--

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
če ne Pojdite na 9		

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
če ne Pojdite na 22		
17. Ali se alternativna gostiteljska rastlina goji v zavarovanih razmerah v PRA območju? če da Pojdite na 18 če ne Pojdite na 22		

Možna gospodarska pomembnost

18. Če še posebej upoštevamo gostitelja(e), ki se pojavlja(jo) v PRA območju in dele tistih rastlin, ki so poškodovane, ali ŠO v trenutnem obsegu povzroča znatno škodo ali izgubo? če da Pojdite na 21 če ne Pojdite na 19		
19. Ali lahko ŠO kljub temu povzroča znatno škodo ali izgubo v PRA območju, če upoštevamo ekoklimatske in druge dejavnike za izražanje poškodb? če da Pojdite na 21 če ne Pojdite na 20		
20. Ali lahko navzočnost ŠO povzroči druge negativne gospodarske vplive (socialne, okoljske, izguba izvoznih trgov)? če da Pojdite na 21 če ne Pojdite na 22		
21. Ta ŠO lahko predstavlja tveganje za PRA območje		Pojdite na oddelek B
22. Ta ŠO se ne označi kot karantenski ŠO za PRA območje in ocenjevanje se lahko zaključi. Če vas je ta shema pri odločitvah o ocenah prvič pripeljala do te točke, bi se mogoče izplačalo vrniti na vprašanje, ki vas je pripeljalo do sem in nadaljevati skozi shemo, če preostala vprašanja močno nakazujejo na razvrstitev ŠO kot možni karantenski ŠO. V zadnjem primeru je treba poiskati drugo mnenje, ki bi vam pomagalo pri odločitvi, ali bi lahko na vprašanja, ki so vas pripeljala do te točke, odgovorili drugače.		

Oddelek B: Količinska ocena

1 Verjetnost vnosa

Vstop

Naštejte poti prenosa, po katerih bi se lahko ŠO prenašal.		
1.1 Po koliko poteh bi se ŠO lahko prenašal? (malo = 1; mnogo =9)		

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
<p>1.2 Za vsako od poti, začeni z najpomembnejšo potjo, opredeljeno zgoraj (t.j. tista, po kateri poteka večina trgovanja ali za katero je najbolj verjetno, da deluje kot sredstvo za vnos) in potem odgovorite na vprašanja 1.3-1.13 v vrstnem redu od najpomembnejšega do najmanj pomembnega vprašanja. Če je odgovor na katero od vprašanj 1.3a, 1.5a, 1.7a ali 1.12a "ne", pot ne more delovati kot sredstvo za vstop ŠO in shema se vrne takoj na to točko, ne da bi odgovarjali na kasnejša vprašanja. S pomočjo strokovnega mnenja presodite, koliko poti naj bi upoštevali.</p>		Pojdite na 1.3
<p>1.3a Ali bi lahko bil ŠO povezan s potjo na izvoru? če da Pojdite na 1.3b če ne Pojdite na 1.2</p>		
<p>1.3b Koliko je možnosti, da je ŠO povezan s potjo v izvoru? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)</p>		
<p>1.4 Ali je možno, da je koncentracija ŠO na poti v izvoru visoka? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)</p>		
<p>1.5a Ali bi lahko ŠO preživel obstoječe obdelovalne in trgovske prakse? če da Pojdite na 1.5b če ne Pojdite na 1.2</p>		
<p>1.5b Kako verjetno je, da bi ŠO preživel obstoječe obdelovalne in trgovske prakse? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)</p>		
<p>1.6 Kako verjetno je, da bi ŠO preživel ali da se ga ne bi odkrilo med obstoječimi fitosanitarnimi postopki? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)</p>		
<p>1.7a Lahko ŠO preživi med prevozom? če da Pojdite na 1.7b če ne Pojdite na 1.2</p>		
<p>1.7b Kakšna je možnost, da ŠO preživi prevoz? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)</p>		
<p>1.8 Ali je možno, da se ŠO razmnožuje med prevozom? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)</p>		
<p>1.9 Kako veliko je premeščanje po poti? (ne veliko = 1; zelo veliko = 9)</p>		
<p>1.10 Kako na široko se bo razširjala pošiljka na PRA območju? (ne široko = 1; zelo široko = 9)</p>		
<p>1.11 Kakšen je časovni razpon časa prihoda različnih pošiljk?</p>		

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
(ne široko = 1; zelo široko = 9)		
1.12a Ali se lahko ŠO prenese s poti na primernega gostitelja? če da Pojdite na 1.12b če ne Pojdite na 1.2		
1.12b Kakšna je možnost, da se lahko ŠO prenese s poti na primernega gostitelja? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)		
1.13 Ali je mogoče, da predvidena uporaba blaga (npr. predelava, poraba, sajenje, odstranjevanje odpadkov) pomaga pri vnosu? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)		

Naselitev

1.14 Koliko vrst rastlinskih gostiteljev je navzočih na PRA območju? (ena ali zelo malo = 1; mnogo = 9)		
1.15 Kako razširjene so gostiteljske rastline v PRA območju? (redko = 1; široko razširjene = 9)		
1.16 Če je za popoln razvojni krog potreben še en gostitelj, kako razširjene so te gostiteljske rastline v PRA območju? (redko = 1; široko razširjene = 9)		
1.17 * Če je za širjenje potreben prenašalec, kako mogoče je, da se bo ŠO povezal s primernim prenašalcem? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)		
1.18 (Na to vprašanje odgovorite le, če je zavarovana pridelava pomembna v PRA območju.) Ali je bil ŠO zabeležen na posevkih v zavarovanih razmerah kje drugje? (ne = 1; pogosto = 9)		
1.19 Kakšna je verjetnost, da igrajo divje/prostorastoče rastline (t.j. rastline, ki niso gojene, vključno s pleveli, divje rastočimi rastlinami, podivjanimi rastlinami) pomembno vlogo pri razširjanju ali vzdrževanju populacije? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)		

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
1.20 *Kako podobne so klimatske razmere, ki bi vplivale na naselitev ŠO v PRA območju in v območju izvora? (niso podobni = 1; zelo podobni = 9)		
1.21 Kako podobni so drugi abiotski dejavniki v PRA območju in v območju izvora? (niso podobni = 1; zelo podobni = 9)		
1.22 Kakšna je verjetnost, da ima ŠO konkurenco s strani obstoječih vrst v PRA območju za svojo ekološko nišo? (zelo verjetno = 1; ni verjetno = 9)		
1.23 Kakšna je verjetnost, da naselitev preprečujejo naravni sovražniki, ki so že navzoči v PRA območju? (zelo verjetno = 1; ni verjetno = 9)		
1.24 *Če se okolje, v katerem raste posevek v PRA območju, razlikuje od okolja v območju izvora, ali je mogoče, da te razlike pomagajo pri naselitvi?? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)		
1.25 Ali obstaja verjetnost, da bodo ukrepi nadzora, ki se že uporabljajo proti drugim ŠO med rastjo posevka, preprečili naselitev ŠO? (zelo verjetno = 1; ni verjetno = 9)		
1.26 * Ali je mogoče, da strategija razmnoževanja in trajanje razvojnega kroga ŠO pomaga pri naselitvi? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)		
1.27 Kolikšna je verjetnost, da se naselijo relativno majhne populacije ŠO? (ni verjetno = 1; zelo verjetno = 9)		
1.28 Kolikšna je verjetnost za izkoreninjenje ŠO iz PRA območja? (zelo verjetno = 1; ni verjetno = 9)		
1.29 Kako genetsko prilagodljiv je ŠO? (ni prilagodljiv = 1; zelo prilagodljiv = 9)		
1.30 * Kako pogosto se je ŠO vnašal v nova območja zunaj njegovega prvotnega dosega? (nikoli = 1; pogosto = 9)		

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
---------------------------	---------	------------------------------

2 Ocena gospodarskega vpliva

2.1 * Kako pomembna je gospodarska izguba, ki jo povzroča ŠO znotraj svojega geografskega območja razširjenosti? (malo pomembna = 1; zelo pomembna = 9)		
2.2 Kako pomembna je okoljska škoda, ki jo povzroča ŠO znotraj svojega geografskega območja razširjenosti? (malo pomembna = 1; zelo pomembna = 9)		
2.3 Kako pomembna je socialna škoda, ki jo povzroča ŠO znotraj svojega geografskega območja razširjenosti? (malo pomembna = 1; zelo pomembna = 9)		
2.4 * Kako velik je del PRA območja, za katerega obstaja verjetnost, da bo utrpel poškodbe zaradi ŠO? (zelo omejen = 1; celotno PRA območje = 9)		
2.5 * Kako hitro se ŠO širi v PRA območju z naravnimi sredstvi? (zelo počasi = 1; zelo hitro = 9)		
2.6 Kako hitro se ŠO širi v PRA območju s pomočjo človeka? (zelo počasi = 1; zelo hitro = 9)		
2.7 Kolikšna je verjetnost, da lahko širjenje ŠO znotraj PRA območja preprečimo? (velika verjetnost = 1; ni verjetnost = 9)		
2.8 * Kako velik bi lahko bil neposredni učinek ŠO, ob upoštevanju ekoloških pogojev v PRA območju, na pridelek in/ali kakovost? (majhen = 1; zelo velik = 9)		
2.9 Kolikšna je verjetnost, da bo imel ŠO občuten vpliv na dobiček pridelovalca zaradi sprememb proizvodnih stroškov, pridelka, itn., v PRA območju? (ni verjetnosti = 1; zelo verjetno = 9)		
2.10 Kolikšna je verjetnost, da bo imel ŠO občuten vpliv na povpraševanje potrošnikov v PRA območju? (ni verjetnosti = 1; zelo verjetno = 9)		
2.11 Kolikšna je verjetnost, da bo imela navzočnost ŠO v PRA območju vpliv na izvozne trge? (ni verjetnosti = 1; zelo verjetno = 9)		
2.12 Kako pomembni bi bili drugi stroški, ki bi nastali zaradi vnosa?		

PRA Postopek - Vprašalnik	Odgovor	Opombe / Razlage in dokazila
(malo pomembna = 1; zelo pomembna = 9)		
2.13 Kako pomembna bi lahko bila škoda za okolje v PRA območju? (malo pomembna = 1; zelo pomembna = 9)		
2.14 Kako pomembna bi lahko bila socialna škoda v PRA območju? (malo pomembna = 1; zelo pomembna = 9)		
2.15 Kolikšna je verjetnost, da naravni sovražniki, ki so že prisotni v PRA območju, vplivajo na populacijo ŠO, če se zgodi vnos? (zelo velika verjetnost = 1; ni verjetnosti = 9)		
2.16 Ali bi lahko nadzor ŠO potekal brez težav? (z lahkoto = 1; s težavo = 9)		
2.17 Kolikšna je verjetnost, da ukrepi nadzora prekinejo obstoječe biološke ali integrirane sisteme za nadzor nad drugimi ŠO? (ni verjetnosti = 1; zelo velika verjetnost = 9)		
2.18 Kolikšna je verjetnost, da imajo ukrepi nadzora druge nezaželjene stranske učinke (na primer na zdravje ljudi ali na okolje)? (ni verjetnosti = 1; zelo velika verjetnost = 9)		
2.19 Kolikšna je verjetnost, da ŠO razvije odpornost (rezistentnost) na fitofarmacevtska sredstva? (ni verjetnosti = 1; zelo velika verjetnost = 9)		

*Vprašanja označena z zvezdico, se smatrajo za pomembnejša od drugih vprašanj v isten oddelku.

SHEMA RAVNANJA V PRIMERU TVEGANJA ZARADI ŠKODLJIVEGA ORGANIZMA: ANALIZA ZAČETA ZARADI ŠO

Organizem:

Ocenjevalec(-ka):

Datum:

2. Ali je tveganje, ugotovljeno v fazi Ocene tveganja zaradi ŠO, sprejemljivo tveganje?
Če da **za analizo, začeto zaradi**
ŠO, pojdite na 43. Za analizo, začeto zaradi blaga, pojdite na 45.
Če ne **možni ukrep: napovejte ŠO kot karantenski ŠO¹. Za**
analizo, začeto zaradi ŠO, pojdite na 3. Za analizo, začeto zaradi blaga, pojdite na
12.

¹ Minimalni fitosanitarni ukrep, ki se uporablja proti kateremu koli ŠO, je določba v fitosanitarnih predpisih, da je ŠO karantenski ŠO. To dejstvo prepoveduje vstop ŠO v izoliranem stanju in uvoz pošiljk, ki jih je napadel ŠO. V primeru odločitve o drugih fitosanitarnih ukrepih morajo biti ti združeni z določbo o karantenskem ŠO. Ta ukrep se občasno izvaja tudi sam, predvsem : (1) kadar je mogoče določen ŠO brez težav odkriti s fitosanitarnim pregledom ob uvozu (t.j. splošni vizualni pregled ali ciljno usmerjen pregled ; glej vprašnji 12 in 13), (2) kadar je tveganje zaradi vnosa ŠO majhno, ker se ne pojavlja pogosto v trgovanju ali pa je njegova biološka zmožnost za naselitev slaba ; ali (3) če ni mogoče ali zaželeno urejati celotnega trgovanja, kjer obstaja možnost za odkritje ŠO. Ukrep učinkuje kot pravna podlaga za Državno organizacijo za varstvo rastlin, da prične z odkrivanjem ŠO (ali tudi izkoreninjenjem in drugimi notranjimi ukrepi), z obveščanjem trgovskih partnerjev, da ŠO ni sprejemljiv, opozorilom fitosanitarnim inšpektorjem o možni navzočnosti ŠO v uvoženih pošiljkah, in včasih tudi pozivom kmetom, vrtnarjem, gozdarjem in splošni javnosti k poročanju o vsakem izbruhu.

RAVNANJE V PRIMERU TVEGANJA ZARADI ŠO

Vrste poti prenosa

V večini primerov so poti prenosa, ki se bodo preiskovale, določene pošiljke rastlin in rastlinskih proizvodov, navedenih vrst, ki se tržijo v mednarodnem prometu in **prihajajo iz držav, kjer je ŠO ugotovljen ***, in zato so vprašanja namenjena predvsem za te primere. Vendar pa lahko poti, ugotovljene z oceno tveganja zaradi ŠO, vključujejo tudi druge vrste poti, na primer naravno pot prenosa (širjenje ŠO), prenos z osebami, ki potujejo, s prevoznimi sredstvi, materialom za pakiranje in pošiljkami, s katerimi se trguje, ki niso rastline in rastlinski proizvodi, za katere je prav tako treba izvršiti oceno za ustrezne ukrepe. V tem poglavju je razloženo, kako postopati v primeru drugih vrst poti.

*[*vprašanje s strani sekretariata: kaj v primeru zahtev za druge države ,npr. je lahko fitosanitarno spričevalo (PC) minimalna zahteva za potrditev statusa ŠO]*

POTI PRENOSA, KJER SE LAHKO ŠO VNESEJO

Poti prenosa, pomembne za ravnanje v primeru tveganja zaradi ŠO

Obstoječe poti prenosa?

Možnosti, kjer se Šo lahko vnesejo

3. Ali je pot prenosa, ki se jo obravnava, pošiljka rastlin ali rastlinskih proizvodov? Če da pojdite na 12 Če ne pojdite na 4		
4. Ali je pot prenosa, ki se jo obravnava, naravno širjenje ² ŠO? Če da pojdite na 5 Če ne pojdite na 9		
5. Ali ŠO že vstopa na PRA območje z naravnim širjenjem ali pa obstaja verjetnost, da bo vstopil v bližnji prihodnosti? Če da pojdite na 6 Če ne pojdite na 43		
6. Ali bi lahko vstop z naravnim širjenjem zmanjšali ali odpravili z ukrepi nadzora, ki bi se izvajali na območju izvora? Če da možni ukrepi: ukrepi nadzora v območju izvora Pojdite na 7		
7. Ali bi lahko učinkovito preprečili širjenje ali izkoreninili ŠO po vstopu? Če da možni ukrepi: notranja kampanja za preprečevanje širjenja in/ali izkoreninjenje Pojdite na 8		
8. Ali ste odgovorili z "da" na vprašanje 6 ali 7? Če da pojdite na 31 Če ne pojdite na 38		
9. Ali je pot, ki se jo obravnava, vstop z osebami, ki potujejo ³ ? Če da možni ukrepi: pregled oseb, ki potujejo, njihove prtljage. Pojdite na 31 Če ne pojdite na 10		
10. Ali predstavljajo pot prenosa, ki se jo obravnava, okuženi stroji ali prevozna sredstva? Če da možni ukrepi: čiščenje ali dezinfekcija strojev/prevoznih sredstev Pojdite na 11		
11. Za okužene stroje ali prevozna sredstva ali druge vrste poti prenosa (npr. pošiljke, ki niso rastline ali rastlinski proizvodi, izmenjava znanstvenega materiala, pakirni material) ni treba odgovarjati na vsa nadaljnja vprašanja; vprašanja prilagodite vrsti poti prenosa. Pojdite na 12		

² Naravno širjenje vključuje premeščanje ŠO z letenjem (žuželke), razširjanje z vetrom, prenos s prenašalci, kot so žuželke ali ptiči, naravna migracija.

³ Potniki in njihova prtljaga predstavljajo pot, ki je ni mogoče preprosto nadzorovati. Ukrepi lahko vključujejo ciljno usmerjene preglede, obveščanje javnosti in kazni ter spodbujevalne ukrepe. V nekaterih primerih je mogoče tretiranje.

12. Ali je mogoče ŠO zanesljivo odkriti s splošnim vizualnim pregledom ⁴ pošiljke ob izvozu? Če da možni ukrep: splošni vizualni pregled. Pojdite na 16 Če ne pojdite na 13		
13. Ali je mogoče ŠO zanesljivo odkriti z usmerjenimi vizualnimi pregledi ⁵ pošiljke ob izvozu? Če da možni ukrep: usmerjen vizualni pregled. Pojdite na 16 Če ne pojdite na 14		
14. Ali je mogoče ŠO zanesljivo odkriti s testiranjem? Če da možni ukrep: določeno testiranje. Pojdite na 16 Če ne pojdite na 15		
15. Ali je mogoče ŠO zanesljivo odkriti v karanteni po vstopu? Če da možni ukrep: uvoz v skladu s posebnim dovoljenjem in karanteno po vstopu. Pojdite na 16		
16. Ali je mogoče ŠO v pošiljki učinkovito uničiti s tretiranjem (kemičnim, toplotnim, z obsevanjem, fizično)? Če da možni ukrep: določeno tretiranje. Pojdite na 17		
17. Ali se ŠO pojavlja le na določenih delih rastlin ali rastlinskih proizvodov (npr. na lubju, cvetovih), ki jih je mogoče odstraniti in se s tem vrednost pošiljke ne zmanjša? Če da možni ukrep: odstranitev delov rastlin iz pošiljke. Pojdite na 18		
18. Ali bi bilo mogoče pošiljko, ki bi lahko bila okužena, sprejeti brez tveganja za določene končne uporabe, omejeno razširjanje v PRA območju* ali za omejena obdobja vstopa, in bi se lahko takšne omejitve uporabljale v praksi? Če da možni ukrep: uvoz v skladu s posebnim dovoljenjem in opredeljenimi omejitvami. Pojdite na 19 [*vprašanje s strani sekretariata: PRA območje ali nadzorovano območje?]		

⁴ Splošni vizualni pregled mora odkriti prisotnost vseh ŠO, ki se z lahkoto odkrivajo (vendar niso določeni). Odkrivanje ŠO je lahko odvisno tudi od velikosti pošiljke in načina njenega pakiranja (glej vprašanje 23).

⁵ « Usmerjeni vizualni pregled » pomeni pregled, oblikovan tako, da odkrije izrecno samo zadevni ŠO.

<p>19. Ali bi lahko napadenost/okuženost pošiljke zanesljivo preprečili s tretiranjem posevka? Če da možni ukrep: opredeljeno tretiranje in/ali čas tretiranja. Pojdite na 20</p> <p><i>[*vprašanje s strain Sekretariata: nismo prepričani, da je beseda zanesljivo tukaj potrebna in ne povzroča težave]</i></p>		
<p>20. Ali bi lahko napadenost/okuženost pošiljke zanesljivo preprečili z gojenjem odpornih kultivarjev? Če da možni ukrep: pošiljka mora biti sestavljena iz opredeljenih kultivarjev. Pojdite na 21</p>		
<p>21. Ali bi lahko napadenost/okuženost pošiljke zanesljivo preprečili z gojenjem kulture v opredeljenih zavarovanih razmerah? Če da možni ukrep: opredeljeno gojenje v zavarovanih prostorih. Pojdite na 22</p>		
<p>22. Ali bi lahko napadenost/okuženost pošiljke zanesljivo preprečili s pobiranjem pridelka le ob določenem času v letu, v posebnih starostih posevka ali stadijih rasti? Če da možni ukrep: opredeljena starost rastlin, stadij rasti ali čas pobiranja v letu. Pojdite na 23</p>		
<p>23. Ali bi lahko napadenost/okuženost pošiljke zanesljivo preprečili s pomočjo metod za rokovanje in pakiranje? Če da možni ukrep: posebne metode za rokovanje/pakiranje. Pojdite na 22</p>		
<p>24. Ali bi lahko napadenost/okuženost pošiljke zanesljivo preprečili s proizvodnjo v certifikacijski shemi (t.j. uradna shema za proizvodnjo zdravih rastlin za saditev)? Če da možni ukrep: certifikacijska shema. Pojdite na 25</p>		
<p>25 Ali je ŠO zelo slabo gibljiv⁶? Če da možni ukrepi: nenapadenost pridelka, ali nenapadeno mesto pridelave, ali nenapadeno mesto pridelave in ustrezen varovalni pas, ali nenapadeno območje. Pojdite na 25 Če ne pojdite na 26</p>		

⁶ « Gibljivost » moramo razumeti kot naravno sposobnost ŠO, da se širi in možnost prenosa s človeškimi ali drugimi dejavniki (t.j. prenašalci).

<p>26. Ali je ŠO slabo do srednje gibljiv?</p> <p>Če da možni ukrepi: nenapadeno mesto pridelave, ali nenapadeno mesto pridelave in ustrezen varovalni pas, ali nenapadeno območje.</p> <p>Pojdite na 29</p> <p>Če ne pojdite na 27</p>		
<p>27. Ali je ŠO srednje gibljiv?</p> <p>Če da možni ukrepi: nenapadeno mesto pridelave in ustrezen varovalni pas, ali nenapadeno območje.</p> <p>Pojdite na 29</p> <p>Če ne pojdite na 28</p>		
<p>28. ŠO je srednje do dobro gibljiv</p> <p>Možni ukrep: nenapadeno mesto pridelave.</p> <p>Pojdite na 29</p>		
<p>29. Ali je mogoče zanesljivo zagotoviti nenapadenost pridelka, mesta pridelave ali območja⁷?</p> <p>Če ne ukrepi, določeni z vprašanji 25-28, niso primerni. Možni ukrep: prepoved uvoza pošiljke iz države</p> <p>Pojdite na 30</p>		
<hr/>		
<p>30. Ali obstajajo učinkoviti ukrepi, ki jih je mogoče izvajati v državi uvoznici (stalni nadzor, izkoreninjenje), da bi tako preprečili naselitev in/ali gospodarski ali drugi vpliv⁸?</p> <p>Če da možni ukrepi: kampanja za notranji stalni nadzor in/ali izkoreninjenje</p> <p>Pojdite na 31</p>		
<p>31. Ali so bili v prejšnjem oddelku ugotovljeni kakšni ukrepi, ki bi zmanjšali tveganje za vnos ŠO?</p> <p>Če da pojdite na 32</p> <p>Če ne pojdite na 38</p>		
<p>32. Ali vsak od ugotovljenih ukrepov zmanjša tveganje na sprejemljivo raven?</p> <p>Če da pojdite na 35</p> <p>Če ne pojdite na 33</p>		

⁷ Da bi zagotovili nenapadenost/neokuženost posevka, mesta pridelave, mesta pridelave in varovalnega pasu, ali območja, morajo biti izpolnjene zahteve, opredeljene v ISPM št. 4 in ISPM št. 10.

⁸ Notranje ukrepe za preprečevanje naselitve ŠO je treba upoštevati predvsem, kadar ne obstajajo učinkoviti fitosanitarni ukrepi ob ali pred uvozom.

Pojdite na 48

41. Za vse ukrepe, ki se ugotovijo kot ustrezni, je treba razmisliti o možnosti, da se jih vključi v fitosanitarne ukrepe, tako da lahko trgovski partnerji izbirajo med različnimi ukrepi. Opozarjamo, da je mogoče izbrati le minimalen, najmanj strog ukrep (ali ukrepe), ki lahko doseže namen. Če je pregled resnično zanesljiv, ni treba razmišljati o tretiranju ali testiranju. Opozarjamo tudi, da lahko nekateri ukrepi delujejo drug proti drugemu; na primer zahteva po odpornih kultivarjih lahko otežkoči odkrivanje. Nekateri ali vsi ti ukrepi se mogoče že uporabljajo za varstvo proti nemu ali več ŠO in v tem primeru se ti ukrepi uporabljajo le, če se kasneje drugi ŠO odstrani(jo) s karantenske liste.

Pojdite na 42

42. Poleg izbranih ukrepov, ki naj bi jih uporabila država izvoznica, bo za določeno blago potrebno fitosanitarno spričevalo (FS). FS je potrdilo, ki ga izda država izvoznica, ki dokazuje, da so zahteve države uvoznice izpolnjene. V nekaterih primerih bo potrebna dodatna izjava o FS (glej EPPO standard PM 1/1(2): Uporaba fitosanitarnih spričeval.)

Za analizo, začeto zaradi ŠO: pojdite na 43

Za analizo, začeto zaradi blaga: pojdite na 45

43. Ali so bile analizirane vse glavne poti prenosa (za analizo, začeto zaradi ŠO) ? Če da pojdite na 44 Če ne pojdite na 2 (zaradi analiziranja naslednjega ŠO)		
44. Ali se smatra tveganje za vse poti prenosa sprejemljivo ? Če da nadaljnje ukrepanje ni potrebno Če ne pojdite na 48		
45. Ali so bili analizirani vsi ŠO (za analizo, začeto zaradi blaga) ? Če da pojdite na 46 Če ne pojdite na 2 (zaradi analiziranja naslednjega ŠO)		
46. Ali se smatra tveganje za vse ŠO sprejemljivo ? Če da nadaljnje ukrepanje ni potrebno Če ne pojdite na 47		

47. Pri analizi, začeti zaradi blaga, primerjajte ukrepe, ki ustrezajo za vse ŠO, ki so bili ugotovljeni v zvezi z blagom in se lahko označijo kot karantenski ŠO, in izberite le tiste, ki zagotavljajo fitosanitarno varstvo proti vsem ŠO. Opozarjamo, da lahko minimalni učinkoviti ukrepi proti nemu določenemu ŠO pretirano zmanjšajo tveganje za ostale ŠO, vendar pa so ti ukrepi edini ustrezni za blago kot celoto.

Pojdite na 48

48. Objavite fitosanitarne ukrepe in ustrezno obvestite Sekretariat IPPC, EPPO, WTO in druge zainteresirane stranke.

Spremljanje in preverjanje

Treba je spremljati izvajanje ukrepov, s čimer zagotovimo, da je cilj dosežen. To se pogosto izvaja s pomočjo pregledov blaga ob vstopu, pri čemer se zabeleži vsako odkritje v pošiljkah ali vsak vstop ŠO na PRA območje.

Občasno je treba preveriti informacije, ki podpirajo oceno tveganja zaradi ŠO, s čimer zagotovimo, da nobena nova informacija, ki postane razpoložljiva, ne razveljavi sprejete odločitve.

